

Live Mesh Beta

Jiří Vohradský, ZČU v Plzni

1 Úvod

Internetová služba Live Mesh <http://www.mesh.com>, <http://mesh.live.com> od softwarové společnosti Microsoft patří v současné době k nejznámějším bezplatným synchronizačně-zálohovacím nástrojům využívajících internet. Co si pod tímto složitým označením má běžný uživatel vůbec představit?

Obecně a jednoduše řečeno, zálohování ukládá kopii celého disku počítače, vybraných složek či jednotlivých souborů na další vybraná úložiště (např. na další disky) a předchází tak možné ztrátě dat, ke které nejčastěji dochází v důsledku poruchy či poškození pevného disku počítače, ale také díky nechtěnému smazání složky nebo konkrétních souborů uživatelem. Zálohování lze provádět manuálně (např. zkopírováním dat na přenosný disk či jejich vypálením na CD/DVD médium) nebo automaticky (stačí pouze nastavit co, kam a kdy, resp. jak často se má zálohovat, samotná záloha již pak probíhá automatizovaně).

Synchronizace zase (automaticky) udržuje na všech vašich počítačích (např. domácí, pracovní, notebook) stejný obsah uživatelských složek a souborů a to vždy v aktuální verzi (na počítači v zaměstnání přidáte do složky „Obrázky“ několik fotografií či uděláte v dokumentu, na kterém zrovna pracujete, nějaké změny a na domácím počítači máte následně rovněž k dispozici přidané fotografie a změněnou verzi dokumentu). Služba Mesh, kterou v tomto článku popisuji, umožňuje, stejně jako drtivá většina podobně orientovaných nástrojů, zálohovat a synchronizovat automaticky.

Kromě již uvedených dovedností disponuje Mesh i sdílením dat a rovněž vzdálenou správou pracovní plochy počítačů. Sdílení dat umožňuje ostatním uživatelům (např. kolegům z práce) číst nebo i upravovat vaše soubory, a to pochopitelně na dálku, přes internet či jinou počítačovou síť (v případě Live Mesh pouze přes internet). Stačí pouze nastavit zvoleným uživatelům k vybraným složkám/souborům tzv. uživatelská práva, která

definují, co všechno mohou s těmito daty provádět.

Vzdálená správa umožňuje přístup do jiného počítače prostřednictvím počítačové sítě (nebo internetu, jako v případě Mesh). Představte si, že nutně potřebujete změnit údaje ve specializovaném programu, který máte pouze na počítači v kanceláři, ale bohužel jste právě na druhém konci republiky. Méně znalý uživatel by nejspíše sedl do auta a uháněl by zpět do své kanceláře, ten zkušenější by zvedl telefon, zavolal kolegovi a poprosil jej, ať mu pouze zapne počítač, do kterého by se již následně sám přihlásil ze svého notebooku a pracoval s ním takřka srovnatelně (v případě opravdu velice kvalitního internetového připojení na obou stranách) jako kdyby u něj právě seděl ve své kanceláři. Nástroje pro profesionální vzdálenou správu dokonce umožňují počítač na dálku i zapnout; Live Mesh, vzhledem ke své koncepci zaměřené především na běžné koncové uživatele, tuto funkci nenabízí. Vypnout samotný počítač ovšem lze vždy, a to naprosto stejným způsobem, jako jej vypínáme při běžné práci u počítače (volba „Vypnout počítač“ v hlavní nabídce operačního systému).

V dalších odstavcích bych vám rád konkrétněji představil především výše zmíněné funkce, kterými Live Mesh disponuje. Zároveň se pokusím nastínit možné praktické využití tohoto nástroje.

Služba nabízí zdarma 5 GB datového prostoru. Pro pracovní nebo důležité soubory (dokumenty, fotografie atp.) tedy vcelku dostačující prostor. Data lze automaticky synchronizovat mezi libovolným množstvím počítačů. Kromě operačního systému Windows je oficiálně podporován i Mac OS (zatím pouze v Preview verzi), chystá se i podpora chytrých mobilních telefonů. V současné době pro mobilní zařízení neexistuje vlastní synchronizační klient, ale je pro ně alespoň uzpůsobená vlastní webová aplikace.

Mezi hlavní konkurenty Mesh patří služby Dropbox, Syncplicity, Adobe ConnectNow nebo Windows Live Sync.

Od listopadu 2008 je služba oficiálně dostupná i pro české uživatele, lokalizována však bohužel není. Tím pádem není pochopitelně lokalizována ani sekce s nápovědou. Naštěstí je hlavní

menu, stejně jako ostatní nabídky aplikace, poměrně strohé, ale zároveň dostačující, bohatě tedy postačí základní znalost (počítačové) angličtiny. Služba je koncipována tak, že se v ní dá orientovat poměrně intuitivně, takže si s ní jistě poradí každý trochu zkušenější počítačový uživatel. Ačkoliv se jedná o beta verzi, Mesh svými možnostmi, v některých ohledech, převyšuje plné verze podobně orientovaných služeb. Služba je založena na technologii peer-to-peer (P2P, klient-klient), všechna zařízení používaná v rámci Mesh jsou si tedy rovna.

2 Synchronizace, zálohování a sdílení

Pokud jste registrováni na portále Live.com, můžete s Meshem začít pracovat ihned po přihlášení. V opačném případě je nutné se nejprve zaregistrovat. Následně si stáhnete malého klienta, kterého nainstalujete do všech počítačů, na kterých chcete službu využívat (např. domácí počítač, počítač v práci a notebook). Údaje při registraci zadávejte raději bez diakritiky; často se totiž stává, že uživatelská jména s diakritikou či nestandardními znaky vedou k pádu a následně nefunkčnosti služby, což vyřeší bohužel až reinstalace. Přeci jen jde o beta verzi, v které se podpora „neanglických“ abeced moc neřeší.

Složku, resp. složky, jejichž obsah chcete synchronizovat, stačí přidat přes kontextové menu a nastavit, mezi kterými počítači se má vybraná složka synchronizovat. Implicitní nastavení služby složku automaticky přidá i do webového úložiště nazvaného Live Desktop. Synchronizace s Live Desktop tedy zároveň slouží jako záloha a data jsou následně dostupná z každého počítače s internetem.

Oproti jiným stejně zaměřeným aplikacím není třeba, aby byly počítače, mezi kterými synchronizace probíhá, zapnuty ve stejnou chvíli. Data se totiž automaticky přenesou z webového úložiště, jakmile počítač zapnete a připojíte k internetu.

Například na počítači v zaměstnání si na konci pracovní doby rozdělanou práci běžně uložíte a počítač normálně vypnete, po příchodu domů a zapnutí domácího počítače se data automaticky synchronizují na nejnovější verzi a v rozdělané práci můžete dále pokračovat. Druhý den

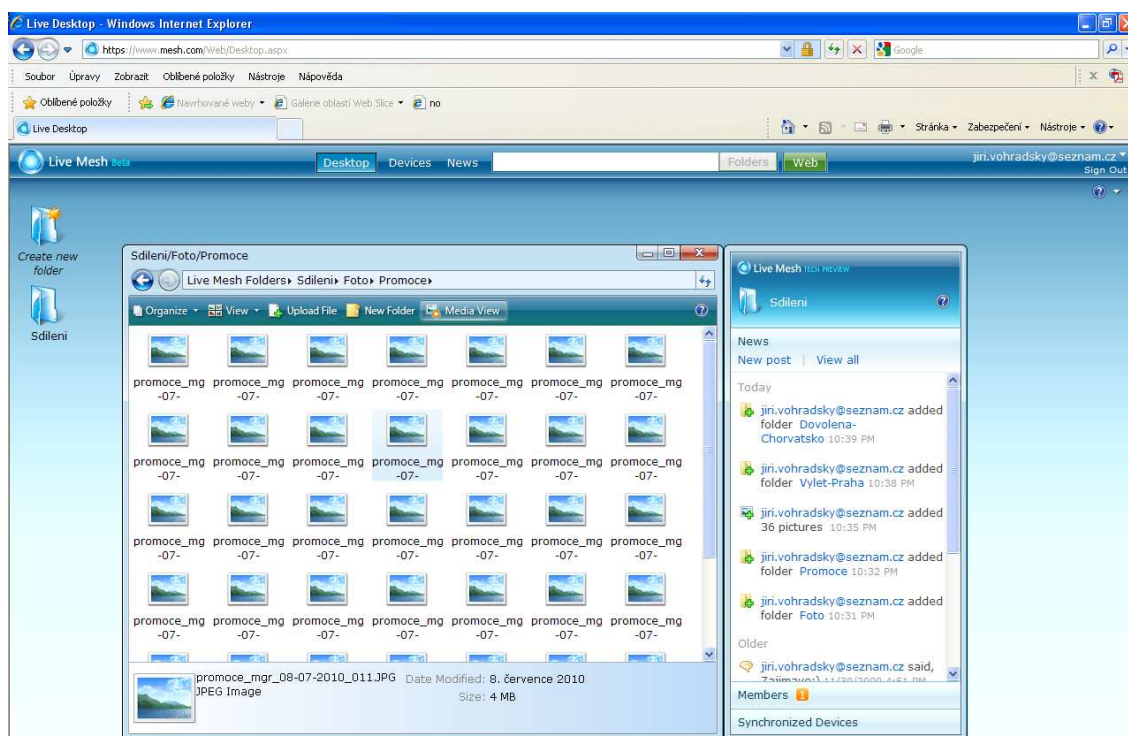
v práci budete mít opět k dispozici nejnovější verzi své práce včetně všech změn, které jste provedli doma. A kdyby vám náhodou odešel pevný disk na obou počítačích či se stala jiná těžko předvídatelná nehoda, máte stále k dispozici aktuální zálohu na webovém úložišti.

Složky lze sdílet s dalšími uživateli, ti mají buď pouze právo ke čtení dat nebo mohou sami přispívat či upravovat stávající data. Příspěvatelé mohou svá i vaše data komentovat formou stručných zpráv, což se hodí například při sdílení projektu s kolegy v pracovním týmu. Zprávy (poznámky, komentáře) a provedené změny (jaký soubor kam kdo umístil, jaký soubor kdo kdy aktualizoval) jsou viditelné v sekci News. Jiný uživatel se také může stát vlastníkem složky. Není ovšem možné uvolnit složku jako zcela veřejnou, tak aby jí mohl vidět libovolný uživatel či anonymní návštěvník. Možnost zcela veřejného přístupu k vybraným složkám by ani, přinejmenším z hlediska bezpečnosti, nebyla vhodná. Případným zájemcům o vaše data však můžete, dle svého uvážení, zřídit přístup v nastavení.

Mesh může nalézt uplatnění i ve školství - vyučující může střídavě doma a ve škole pracovat například na učebních materiálech, prezentacích, zadáních testů a vždy bude mít k dispozici aktuální verzi. Učitel informatiky si navíc může synchronizovat složku, kam žáci odevzdávají samostatné práce či testy. Pokud škola spolupracuje v rámci projektové výuky s jinou školou, může aplikaci využívat jako jednoduché úložiště dat pro společnou práci žáků obou škol. Výhodou Live Mesh je, že žáci obou škol budou moci komentovat provedené změny. Při kooperaci žáků z různých škol by se jistě mohla uplatnit i níže popsaná vzdálená správa. Na druhou stranu se nejedná o profesionální a garantovaný nástroj, ten by byl jistě vhodnější, ale již by bohužel nebyl bezplatný.

3 Vzdálená správa v internetovém prohlížeči

Mesh podporuje vzdálenou správu pracovní plochy PC. Na počítač, který obsahuje klienta Live Mesh a je svázán s vaším uživatelským účtem, se tedy můžete jednoduše na dálku přihlásit a

Obrázek 1: Live Mesh Beta: Webové úložiště Live Desktop

pracovat s ním, jako byste u něj právě seděli. Počítač, jak již jsem uváděl v úvodu, musí být samozřejmě v tu chvíli zapnutý. Přihlášení provedete volbou v desktopovém klientovi nebo rovnou přes webovou aplikaci v sekci Devices. Z této sekce lze rovněž přidávat další zařízení.

Pro vzdálený přístup přes web je ovšem potřeba pracovat v internetovém prohlížeči Internet Explorer a doinstalovat si nabízený ActiveX doplněk. Doufám, že jde jen o dočasné omezení beta verze a finální verze nebude zcela závislá na technologii ActiveX, snad Microsoft objeví řešení, jak podporovat i alternativní prohlížeče (např. Mozilla Firefox, Opera, Google Chrome). Vazba na zmíněnou technologii také omezuje využití této funkce pouze na operační systém Windows.

V každém případě odpadá složitější nastavování jako u „Připojení ke vzdálené ploše“, které je součástí operačního systému Windows. Stačí pouze jednou na začátku povolit přihlašování mezi vybranými počítači. Mesh si poradí, i když nemáte vlastní veřejnou IP adresu.

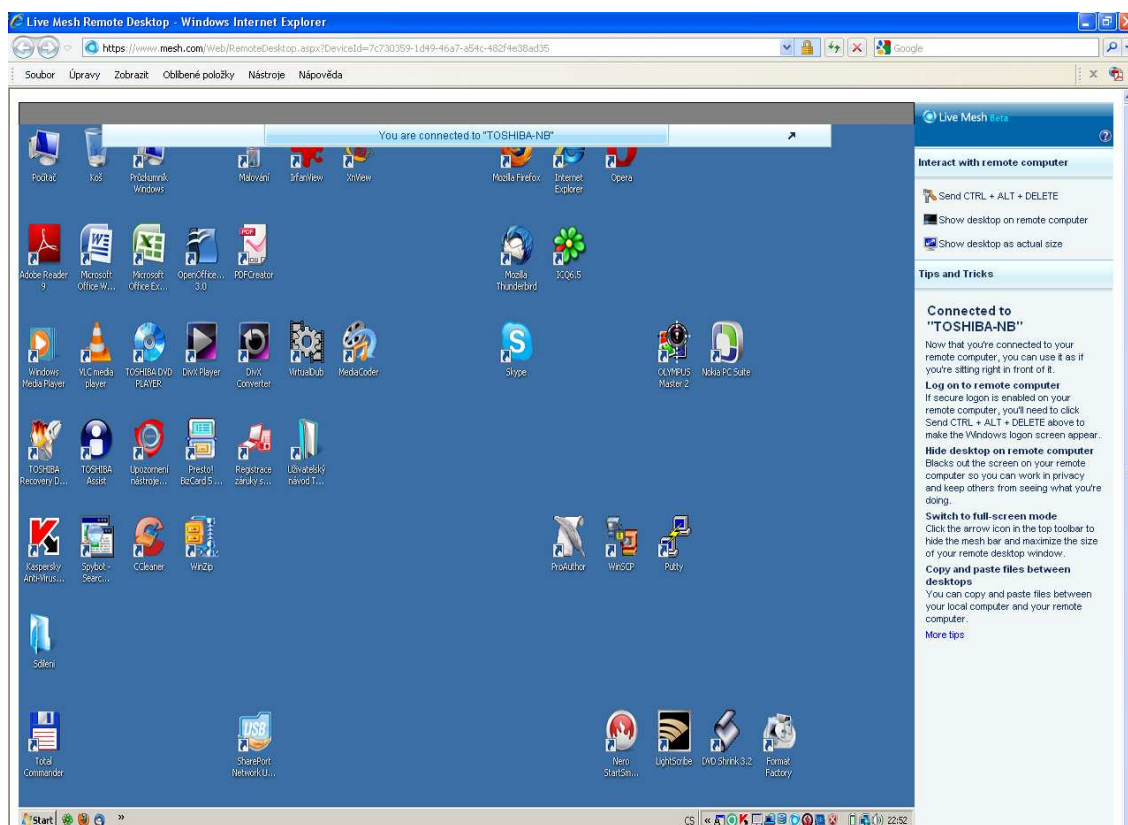
Služba je zcela závislá na internetu. Nelze tedy detekovat a následně využít rychlejší lokální síť, pro vzdálenou správu v místní počítačové síti

však existují jiné vhodnější nástroje. Pro plnohodnotnou práci je tedy třeba mít na obou stranách vysokorychlostní internet a často i velkou dávku trpělivosti, protože překreslování pracovní plochy a odezvy jsou mnohdy zoufale pomalé. To ovšem platí pro každého klienta vzdálené správy využívajícího internet, nejedná se tedy o specifický problém aplikace Live Mesh.

4 Závěr

Při samotné práci se službou jsem byl mile překvapen, na beta verzi vše funguje bez větších problémů. Potíže byly pouze v případě používání uživatelských jmen s diakritikou.

Live Mesh spadá do aktuální etapy internetových aplikací nazývané Web 2.0. Sám hlavní tvůrce tohoto konceptu Tim O'Reilly upozorňuje nato, že Web 2.0 aplikace jsou věčné beta verze (tzv. „perpetual beta“). Jejich vývoj totiž neustále pokračuje a striktní označování a dělení na jednotlivé ukončené verze není prakticky možné. O'Reillyho slova ostatně potvrzuje i současná internetová jednička, společnost Google, která ze své e-mailové služby Gmail odebrala označení

Obrázek 2: Live Mesh Beta: Vzdálená správa PC v internetovém prohlížeči

„beta“ až po pěti letech ostrého a bezproblémového provozu.

Podle mě bude ovšem „nálepka“ beta z Live Mesh odstraněna daleko dříve, nejspíše s vytvořením podpory vzdálené správy přes web pro alternativní prohlížeče či s příchodem klienta pro mobilní zařízení. Bez mobilního klienta není totiž zcela naplněna cílová koncepce služby.

Potenciál služby určitě neuspokojí profesionální správce sítě, o to se ostatně Mesh ani nesnaží. Jeho cílové skupiny jsou zjevně čitelné již při pohledu na velikost poskytovaného datového prostoru. Jde zejména o koncové uživatele, domácnosti či malé kolektivy, kterým zcela zdarma přináší několik nových možností. Microsoft spojil funkčním a poměrně efektivním způsobem odlišné, ale související elementy (zálohování, synchronizaci, sdílení, vzdálený přístup), a to vše jednoduše propojil s nejdůležitější počítačovou sítí na světě – internetem.

Literatura

- [1] Vohradský, Jiří. *Moderní internetové aplikace a služby*. Plzeň, 2010. 119 s., 4. s. obr. příloh. Diplomová práce. Západočeská univerzita, Pedagogická fakulta.
- [2] O'REILLY, Tim. *What Is Web 2.0 : Design Patterns and Business Models for the Next Generation of Software*. O'Reilly : Spreading the Knowledge of Technology Innovators [online]. 2005 [cit. 2010-08-14]. Dostupný z WWW: <http://oreilly.com/web2/archive/what-is-web-20.html>
- [3] Coleman, Keith. Gmail leaves beta, launches "Back to Beta" Labs feature. *The Official Gmail Blog* [online]. 2009 [cit. 2010-08-08]. Dostupný z WWW: <http://gmailblog.blogspot.com/2009/07/gmail-leaves-beta-launches-back-to-beta.html>.
- [4] Microsoft Inc.. *Mesh.com* [online]. 1995 , 2010 [cit. 2010-08-06]. Dostupný z WWW: <http://www.mesh.com/>. □